

Tema om symaskine til bundgarn

BEDRE ARBEJDSVILKÅR I BØDEHUSET

Arbejdsstillingen bliver bedre for bundgarnsfiskere, når de står op og syr garn på en symaskine. Det er en ålefisker fra Karrebæksminde, der har fået idéen.

Det osrer af nostalgi og tradition, når bundgarnsfiskerne sidder på deres trækasser og laver nye garn eller reparerer de gamle. For også deres fædre og bedstefædre lavede deres redskaber i hånden.

Men virkeligheden er, at det går ud over ryggen, for de bruger en stor del af arbejdsåret i bødehuset. Særligt om vinteren bliver det til mange timer bøjet over garnene.

- Det er umuligt at indstille en trækasse, så man sidder godt, når man arbejder. Under de betingelser er det svært at sy otte timer effektivt, for man bliver træt.

Det fortæller Thomas Hansen, der er bundgarnsfisker på sin båd YDUN ND46 fra Karrebæksminde. Han har været bundgarnsfisker i syv år og har – som mange af sine kolleger – sammenlagt siddet flere måneder hvert år på en bødeskammel i krydsfinér.

Han har ikke selv problemer med ryggen, men han peger på, at de fleste fiskere – ja såmænd de fleste danskere – har ondt i ryggen. Og det bliver ikke bedre af det, han betegner som en "dårlig arbejdsstilling". Tværtimod.

Står op og syr på maskine

Thomas Hansen laver selv et eller to nye garn om året i hånden, og det tager tid. Derfor har han fået idéen til en symaskine, hvor han står op og syr sine bundgarn. Indtil videre har han syet en hel rad på 100 favne til et nyt garn på symaskinen. Her er der ført over-lig og under-lig på garnet, og der er også sat granatgarn i den nederste del. Alt i alt har han således syet 300 favne.

- Det er en avanceret symaskine, der syr med tre tråde på en gang. Og det er imponerende at se, hvor hurtigt den syr. Det, der før tog mig 4-5 timer at sy i hånden, det kan jeg nu sy på en time, siger han.

Thomas Hansen er også glad for at stå op, mens han syr. Det giver ham ikke kun mere bevægelsesfrihed, men også et bedre overblik. Men vigtigst af alt, så er det lettere at håndtere et stort bundgarn, når man står op.

- Og, understreger han, selvom vi stadig er i opstartsfasen, så kan vi allerede nu se, at der er flere muligheder i maskinen. Jo mere jeg kommer i gang med den, jo mere vil jeg kunne lave med den. Foreløbig kan den kun nogle enkle processer – men vi skal finde ud af meget mere, før den virker optimalt. Jeg vil bl.a. også gerne reparere de gamle garn på den.

Han er dog løbet ind i begynder-vanskeligheder, når han vil samle to stykker garn. Han har forsøgt på tre forskellige måder, men det virker stadig noget løst i det. Han er nu spændt på at se, hvad der sker, når garnet kommer i vandet. Dernæst vil han arbejde videre med den bedste af de tre metoder.

ET ERHVERV, HVOR DER SKER NOGET

Det er ikke tilfældigt at ønsket om et bedre arbejdsmiljø kommer fra fiskerne. For det er et erhverv, hvor der sker noget.

- De yngre generationer lader sig ikke nøjes. De vil have et godt og meningsfyldt arbejde. Og det har de i fiskeriet.

Det fastslår Karsten Korsgaard fra Fiskeriets Arbejdsmiljøtjeneste. Han uddyber:

- Men de stiller også krav om at have et godt liv. Og det får de bl.a. gennem et godt arbejdsmiljø, så de ikke slider sig selv ned. Og det får de ved også at have tid til familien og vennerne.

Det er bundgarnsfisker Thomas Hansen enig i.

- Vi skal passe på, at det ikke bliver alt for hårdt og for tidskrævende at være bundgarnsfisker. På den måde er det ikke anderledes end indenfor andre dele af fiskeriet. Derfor skal vi se på, hvordan vi får et godt arbejdsmiljø, og hvordan vi kan spare tid, siger Thomas Hansen om baggrunden for, at han fik idéen til en symaskine til at sy bundgarn.

EN BEDRE ARBEJDSPLADS

Ålefisker har ikke kun fået idéen til at indrette en bedre arbejdsplads for bundgarnsfiskere. Han er også med til at udvikle den. Det hele forgår som et projekt under Fiskeriets Arbejdsmiljøtjeneste.

Det har taget tid at udvikle en symaskine til at sy bundgarn, så bundgarnsfiskerne kan få en bedre arbejdsplads. Det var ålefisker Thomas Hansen fra Karrebæksminde, der fik idéen. Og han er nu ved at prøve den af.

Men inden han kom så langt, kontaktede Karsten Korsgaard fra Fiskeriets Arbejdsmiljøtjeneste sidste efterår et symaskine-firma på fiskerimessen i Ålborg. Derefter tog de til Karrebæksminde og snakkede med Thomas Hansen, og sammen fandt de ud af, hvordan de skulle forsøge at sy bundgarn på en maskine.

Siden den dag har Thomas Hansen været ovre på fabrikken i Herning i flere omgange – og en gang i en hel uge.

- Jeg tror fuldt og fast på, at det kommer til at virke. Ikke kun til at lave nye garn, men også til at reparere de gamle garn med, siger han optimistisk, men tilføjer at han dog aldrig helt vil kunne undvære den gamle bødekasse til små-reparationer.

Et tæt samarbejde

Det er firmaet ISM-Danmark – der også er kendt som Vestjydsk Symaskineservice - som har udviklet symaskinen til bundgarnsfiskeri. Direktør Jan Andreasen fortæller, at firmaet har mange års erfaring med at udvikle systemer, så de ansatte i tekstilindustrien undgår arbejdsskader. De laver også symaskiner og indretter arbejdspladser for fiskeriet – bl.a. til rødspætte- og torskegarn. Den maskine, Thomas Hansen bruger, er en videreudvikling af en maskine, der syr tobisposer.

Sammen med Thomas Hansen har firmaet også udformet en speciel bordplade af træ. Den gør det lettere at få nettet til at glide over bordet. Og oppe på bordet kan han hurtigt se, om nettet har den rigtige spænding og det rigtige stræk.

- Det er vigtigt, at garnet bliver ført rigtigt ud, så maskerne står rigtigt i vandet. Derfor lavede vi et glat bord, så jeg kan sprede garnet ud og se, om det bliver ført rigtigt. Vi har også lavet et stativ, der står ved siden af maskinen, så jeg ikke skal løfte garnet hen til symaskinen. Alt jeg skal gøre er at sprede det ud, så det ikke kludrer. Det er nemt at arbejde med, slutter Thomas Hansen.

Når Thomas Hansen har brugt garnene i efterårets ålefiskeri, vil de erfaringer han har fået blive brugt til at finjustere symaskinen med. Senere bliver der et arrangement, hvor andre fiskere kan se bundgarnene og også prøve symaskinen.

FAKTABOKS

Symaskinen til at sy bundgarn:

- er af typen BURASCHI nr. RP5BR pneumatic
- den syr 400-800 sting i minuttet
- den syr sting på 2-8 mm
- den kan sy i tov op til 24 mm
- den kan sy omkring tov op til 18 mm
- motoren er af typen Efka, VD554, 400 v
- motorens strømforbrug er på 0,55 kw
- motoren kører med 1400 omdrejninger

Artiklen har været bragt i Fiskeri Tidende under "Miljø og sikkerhed"